

เครื่องมือคัดกรอง
“ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
ภาคเรียนที่ ๑ : กรกฎาคม ๒๕๖๔

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น ม.๔ เลขที่.....

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง
ใช้เวลา ๓๐ นาที

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑ - ๒

ข้าขอนบชนกคุณ	<u>ชนนี</u> เป็นเค้ามูล
ผู้กอบนุกูลพูน	ผดุงจวบเจริญวัย
พุ่มพักทะนุถนอม	บ บำราศนิราไกล
แสนยากเท่าไรๆ	บ คิทยากล้าบากกาย
(นมัสการมาตาปิตุคุณ, พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร))	

๑. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่คำไวพจน์ของคำที่ขีดเส้นใต้

ก. แม่

ข. มารดร

ค. มาตุ

ง. มาตุคาม

๒. คำที่ทำตัวหนามีผลต่อความหมายอย่างไร

ก. ลดน้ำหนักความหมาย

ข. ไม่มีผลต่อความหมาย

ค. ทำให้ความหมายกลาง ๆ

ง. เพิ่มน้ำหนักความหมาย

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๓ - ๔

อนึ่งข้าค่านับน้อม	ต่อพระครูผู้การุณ
โอบเอื้อและเจือจุน	อนุสาสน์ทุกสิ่งสรรพ
ยัง บ ทราบก็ได้ทราบ	ทั้งบุญบาปทุกสิ่งอัน
ชี้แจงและแบ่งปัน	<u>ขยายอัตถิให้ชัดเจน</u>
(นมัสการอาจารย์คุณ, พระยาศรีสุนทรโวหาร (น้อย อาจารยางกูร))	

๓. ข้อใดต่อไปนี้ไม่สอดคล้องกับข้อความที่ขีดเส้นใต้

ก. สรุปร

ข. ไขความ

ค. อธิบาย

ง. ยกตัวอย่าง

๔. ข้อใดต่อไปนี้ไม่ใช่น้ำเสียงที่ปรากฏในบทประพันธ์

ก. สำนึกบุญคุณ

ข. ยกย่องเชิดชู

ค. เคารพนบถนอม

ง. โอนอ่อนผ่อนตาม

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๕ - ๗

๑ โอ้อ้วาพระองค์ผู้ทรงยศ สงครามทุกครั้งแต่หลังมา ครั้งนี้ควรหรือมาพิณาศ เพราะรักบุตรสุดสวาทแสนทวี อนิจจาวิหยาสะก่าเอ๋ย เสียแรงเรื่องฤทธิมีกำลัง ตั้งแต่นี้ไปไม่เห็นหน้า สองกษัตริย์กำสรดขบเซา	พระเกียรติปรากฏในแหล่งหล้า ไม่เคยอัปราแก่ไพร่ เบาจิตคิดประมาทไม่พอที่ จะตัดทานภูมิไม่เชื่อฟัง เวรสิ่งใดเลยแต่หนหลัง มาอดวายชีวิ้งแต่ยังเยาว์ กลับคืนพาราจะเจียบเหงา ให้ละห้อยสร้อยเศร้าวิญญณ์ (อิเหนา, พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย)

๕. บทประพันธ์ข้างต้นใช้กวีโวหารแบบใด

ก. เสาวรจนี	ข. นาริปราโมทย์
ค. พิโรธาทัง	ง. สัลลาปังคพิสัย

๖. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุที่นำมาสู่เหตุการณ์ “ครั้งนี้ควรหรือมาพิณาศ” อันเป็นจุดจบของตัวละคร

ก. ความถือตัว	ข. ความรักใคร่
ค. ความกล้าหาญ	ง. ความประมาท

๗. บทประพันธ์ข้างต้นนำเสนอในลักษณะใด

ก. บทพรรณนาฉาก	ข. บทบรรยายเหตุการณ์
ค. บทพากย์เป็นทำนอง	ง. บทเจรจาหรือรำพึงรำพัน

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๘ - ๑๐

ตราบขุนศิริขัน รักบ่หายตราบหาย สุริยจันทรขจาย ไฟแล่นล้าสี้หล้า รำรักรำเรื่องร้าง เสนาสั่นดินครวญ สารสั่งฟ้ากำสรวล ควรแม่ไว้ต่างหน้า	ขาดสลาย แลแม่ หกฟ้า จากโลก ไปฤ ห่อนล้าอาลัย แรมนวล นาฏฤ ครุ่นฟ้า แสนเสน่ห์ นุชเอย พี่พูนภายหลัง (นิราศนรินทร์, นายนรินทรธิเบศร์ (อิน))

๘. บทประพันธ์ข้างต้นโดดเด่นด้วยการใช้กลวิธีทางภาษาแบบใด

ก. ใช้คำเลียนเสียง	ข. ใช้ความเปรียบอุปมา
ค. ใช้การกล่าวเกินจริง	ง. ใช้ความเปรียบอุปลักษณ์

๙. บทประพันธ์ข้างต้นอ้างอิงถึงสิ่งต่าง ๆ ต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด

ก. ทวีปทั้งสี่	ข. เขาพระสุเมรุ
ค. ชั้นพรหม	ง. ไฟบรรลัยกัลป์

๑๐. คำต่อไปนี้หมายถึงหญิงคนรักของกวี ยกเว้นคำใด

ก. แม่	ข. นุช

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๑ - ๑๔

น่านาสาระ URRN

การวิ่งเป็นการออกกำลังกายที่อยู่ในอันดับต้นๆ ของกิจกรรมที่ผสมผสานระหว่างความสุขและการสร้างเสริมสุขภาพการวิ่ง การออกกำลังกายด้วยการวิ่งกำลังเป็นหนึ่งในกีฬาที่คนยุคใหม่หลายๆ คนเริ่มมาให้ความสนใจ การวิ่งไม่ต้องใช้อุปกรณ์มากมายแค่รองเท้า ๑ คู่ บวกกับกำลังใจ และกำลังใจของคนวิ่ง การวิ่งไม่ใช่แค่ทำให้เราได้ออกกำลังกายเกือบทุกสัดส่วนของร่างกายแล้ว แต่การวิ่งยังสามารถพาเราไปในที่ต่างๆ อย่างที่เราอยากจะไป ปัจจุบันมีหลายโปรแกรมที่จัดวิ่งในรายการต่างๆ ทั้งวิ่งระยะใกล้ และระยะไกล

นอกจากจะง่ายและมีความสุขแล้ว ยังมีผลดีต่อสุขภาพรับรองจากหลายงานวิจัย คนที่ออกกำลังกายด้วยการวิ่ง มีความเสี่ยงในการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรลดลง ๒๕% - ๔๐% นักวิ่ง มีอายุเฉลี่ยสูงกว่าคนไม่วิ่ง ประมาณ ๓ ปี เลย และบอกว่าการวิ่ง ๑ ชั่วโมง ขยายเวลาชีวิตได้ ๗ ชั่วโมง

น่านาสาระ BSSRN

การวิ่งออกกำลังกายไม่ว่าจะเป็นการวิ่งในสวนสาธารณะ หรือวิ่งมาราธอนนั้น ล้วนแล้วแต่ต้องมีท่าวิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการวิ่งมากที่สุด และเพื่อเป็นการป้องกันอาการบาดเจ็บจากการวิ่ง เพราะนักวิ่งหลายคนอาจจะมีวิธีการวิ่งที่ไม่เหมาะสม ทำให้ไม่สามารถวิ่งได้อย่างเต็มที่เท่าที่ควร และมักบาดเจ็บอยู่บ่อยครั้ง วิ่งแล้วทั้งน้ำหนักลงสันเท้ามากเกินไป แขนต้องแกว่งไหม แผ่นหลังงอไปหรือเปล่า สามารถอ่านเคล็ดลับการในการวิ่ง หรือท่าวิ่งที่ถูกต้อง ซึ่งจะช่วยลดปัญหาปวดข้อ ปวดหลัง และยังทำให้ระบบเผาผลาญทำงานได้ดี การเสริมสร้างกล้ามเนื้อเฉพาะจุดรวมถึงวิธีพัฒนาประสิทธิภาพการวิ่ง เพื่อให้สามารถวิ่งได้รวดเร็วและคล่องแคล่วมากขึ้น

นอกจากนี้ การแสดงท่าบริหาร และวิธีการขจัดความไม่สมดุลทางกายวิภาคที่อาจนำไปสู่การบาดเจ็บ ซึ่งพบบ่อยในนักวิ่ง อาทิ เอ็นฝ่าเท้าอักเสบ (รองช้ำ) อาการปวดหลังส่วนล่าง อาการปวดหัวเข่า อาการปวดกล้ามเนื้อ รวมถึงภาวะกล้ามเนื้อและเส้นเอ็นฉีกขาดอีกด้วย

น่านาสาระ BSSRN

หากผู้ใดสนใจเรื่องราวเกี่ยวกับการออกกำลังกายประเภทการวิ่ง สามารถอ่านเพิ่มเติมได้จากห้องหนังสือทั่วไป อาคาร ๑ ชั้น ๒ สำนักหอสมุดแห่งชาติ

ปูเลโอ, โจ และมิลรอย, แพทริค. กายวิภาคนักวิ่ง = Running anatomy. แปลโดย ปริมิตร ไวยวงค์สกุล.

กรุงเทพฯ: แอร์โรว์, ๒๕๖๓.

ภคณีย์ บุรุษภักดี. Happy running มาวิ่งกันเถอะ. กรุงเทพฯ: สเด็ปส์, ๒๕๕๘.

สาธิต ธนะทักษ์. Running drills เจาะลึกเรื่องวิ่ง. กรุงเทพฯ: มติชน, ๒๕๖๒.

๑๑. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของบทอ่านข้างต้น
- บอกข้อควรระวังชัดเจน
  - นำเสนอกิจกรรมที่ทำงานและทำตามได้จริง
  - นำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับบุคคลทั่วไป
  - นำเสนอด้วยการสรุปเป็นคำสั้น ๆ กระชับเข้าใจง่าย

๑๒. ข้อใดคือวัตถุประสงค์ของบทอ่านนี้

- แนะนำและสั่งสอน
- ให้ความรู้และโน้มน้าวใจ
- โฆษณาและประชาสัมพันธ์
- รายงานสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น

๑๓. ผู้เขียนต้องการสื่อสารตามข้อใดมากที่สุด

- ให้ผู้อ่านอยากออกกำลังกาย
- ให้ผู้อ่านเห็นประโยชน์ของการวิ่ง
- ให้ผู้อ่านศึกษาเพิ่มเติมที่หอสมุดแห่งชาติ
- ให้ผู้อ่านเข้าใจวิธีการสร้างความสุขให้กับตนเอง

๑๔. บทอ่านข้างต้นใช้วิธีการเขียนสร้างความน่าเชื่อถือตามข้อใด

- บอกเหตุและผลที่ชัดเจน
- ยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
- อ้างอิงงานวิจัยและข้อมูลตามหนังสือวิชาการ
- เขียนจากประสบการณ์ของตนเองทำให้เห็นภาพชัดเจน

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๕ - ๑๗

ปอดเสี่ยง เลี่ยงโควิด-19

เมื่อโควิด-19 เข้าสู่ร่างกายจะเข้าไปในระบบทางเดินหายใจ และทำให้เกิดความเสียหาย โดยเฉพาะปอด

กลุ่มคนที่ปอดทำงานน้อยลงกว่าปกติ

- 1 ผู้สูงอายุ**
อวัยวะต่าง ๆ ในร่างกาย จะเสื่อมตามกาลเวลา
- 2 คนที่เคยเป็นโรคประจำตัวเกี่ยวกับปอด**
ระบบร่างกายจะเสื่อมลงอย่างรวดเร็ว
- 3 คนที่มีน้ำหนักมาก**
เสี่ยงกับการหายใจที่ยากลำบากกว่าเดิม

คนที่ปอดทำงานน้อยลงกว่าปกติ 70%
เมื่อถูกทำลายอีก 10-20% การใช้ชีวิตประจำวันจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป

วิธีดูแลปอดให้แข็งแรง

- ไม่สูบบุหรี่
- หมั่นออกกำลังกาย
- นอนหลับพักผ่อนให้เพียงพอ
- กินผักและผลไม้

ที่มา : ศ.บพ. ประสิทธิ์ วัฒนากา คณะบดีคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และแพทย์แผนบ (ล)อด บุรี

สวมหน้ากากป้องกัน	เว้นระยะห่าง 1-2 เมตร	ไม่ไปปิดจุดรวมคน	ล้างมือบ่อยๆ	ช่วยกันหยุดการเติบโตของโควิด

๑๕. จากบทอ่าน ไม่ได้กล่าวถึงข้อความใด

- ก. คนที่มีภาวะปอดทำงานน้อยลง
- ข. การออกกำลังกายเพื่อให้ปอดแข็งแรง
- ค. ข้อปฏิบัติในการรักษาตนเมื่อได้รับเชื้อโควิด-๑๙
- ง. กลุ่มคนที่ควรระวังตัวเป็นพิเศษที่จะไม่ให้ติดเชื้อโควิด-๑๙

๑๖. จากบทอ่าน บุคคลในข้อใดที่มีภาวะปอดทำงานน้อยกว่าปกติร้อยละ ๗๐

- ก. คุณยายอายุ ๘๐ ปี
- ข. คนที่ป่วยเป็นไข้เลือดออก
- ค. ชายวัยกลางคนที่ไม่ชอบกินผักผลไม้
- ง. เด็กที่ไม่ออกกำลังกายและนอนพักผ่อนไม่เป็นเวลา

๑๗. จากบทอ่าน ข้อใด ไม่ถูกต้อง

- ก. คนที่เป็นโรคอ้วนจะเสี่ยงกับปัญหาการหายใจลำบาก
- ข. คนที่ติดเชื้อโควิด-๑๙ อาจเกิดภาวะความเสียหายของปอด
- ค. คนที่เคยเป็นโรคหอบหืดจะส่งผลให้ร่างกายเสื่อมลงได้ง่าย
- ง. คนที่เป็นโรคระบบทางเดินหายใจจะเป็นโรคอื่น ๆ ได้ง่ายกว่าผู้อื่น

อ่านบทอ่านต่อไป นี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๘ - ๒๐

๑๘. ข้อใดคือวัตถุประสงค์ของบทอ่านนี้

ก. แนะนำ

ข. ให้ความรู้

ค. ประชาสัมพันธ์

ง. รายงานข้อมูล

๑๙. ข้อมูลใดไม่ปรากฏในบทอ่าน

ก. สถิติผู้ติดเชื้อประจำวัน

ข. จำนวนผู้ป่วยจากทั่วโลก

ค. ประเทศที่มีผู้ติดเชื้อสูงสุด

ง. เปรียบเทียบผู้ติดเชื้อแต่ละทวีป

๒๐. ข้อใดไม่ถูกต้องจากบทอ่าน

ก. ประเทศตุรกีมีจำนวนผู้ป่วยมากกว่า ๕ ล้านคน

ข. ประเทศบราซิลมีจำนวนผู้ป่วยน้อยกว่าประเทศอินเดีย

ค. ประเทศอินเดียมีจำนวนผู้ป่วยรวมเป็นอันดับสองของโลก

ง. ประเทศฝรั่งเศสมีจำนวนผู้ป่วยใกล้เคียงกับประเทศอินเดีย

ฉบับที่ ๒ การเขียน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น “ชีวิตต้องเปลี่ยน ลดเสี่ยงโควิด-๑๙” ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว ๑๒ - ๑๕ บรรทัด และตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม ใช้เวลา ๒๐ นาที